

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 20. juuni 2024
(OR. en)

11398/24

SOC 492
EMPL 298
ECOFIN 741

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 10550/24

Teema: Nõukogu järelused pensionide piisavuse kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused eespool nimetatud teemal, mille tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu kiitis heaks oma 20. juuni 2024. aasta istungil.

PENSIONIDE PIISAVUS
NÕUKOGU JÄRELDUSED

1. VÕTTES TEADMISEKS, et Euroopa sotsiaalõiguste sambas välja kuulutatud õigus piisavale sissetulekule vanas eas ja pensionile on sotsiaalse Euroopa alustala ja ülioluline 2030. aastaks seatud vaesuse vähendamise eesmärgi saavutamiseks;
2. TUNNISTADES, et kuna eakamate inimeste osakaal meie ühiskonnas järgmistel aastakümnetel suureneb, on pensionide piisavuse tagamine elanikkonna heaolu toetamise seisukohalt keeruline, kuid väga oluline;
3. TULETADES MEELDE, et Euroopa Liit toetab liikmesriikide jõupingutusi piisava sissetuleku tagamiseks vanas eas, hõlbustades muu hulgas kogemuste vahetamist, järelevalvet ja hindamist, ning et sotsiaalkaitsekomitee ja komisjoni koostatud aruanded pensionide piisavuse kohta on selles osas väga tähtsaks analüüsivahendiks;
4. TUNNISTADES, kui oluline on terviklik poliitiline käsitus ning vananemisega seotud kulutuste jätkusuutlikkuse analüüsi ning pensionide piisavuse ja pikaajalise hoolduse analüüsi tihe koordineerimine,

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

5. KIIDAB HEAKS sotsiaalkaitsekomitee (ja selle pensionide piisavuse töörühma) ja komisjoni koostatud 2024. aasta pensionide piisavust käsitleva aruande peamised järeldused;
6. JUHIB TÄHELEPANU 2024. aasta pensionide piisavust käsitleva aruande järgmistele peamistele järeldustele.

- a. Suhtelisest rahalisest vaesusest tingitud eakate vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse oht kasvab jätkuvalt ning on kõrgem vanemaealiste hulgas, eelkõige naiste puhul. Kuigi riigiti esineb endiselt märkimisväärsed erinevusi, on rohkem kui viiendik eurooplastest vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus. Eakate sissetulek jääb keskmiselt alla 90% tööealiste inimeste sissetulekust. Oodatava eluea pikenemine on aeglustunud; keskmine eurooplane võib praegu eeldada, et ta veedab pensionil 21 aastat. Vajadus tervishoiuteenuste ja pikaajalise hoolduse järele kipub koos vanusega suurenema ja seda seostatakse suurema vaesusriskiga.
- b. Kuna enamik eakatest on naised, on eriliseks sotsiaalseks probleemiks eakate sooline ebavõrdsus. Kuigi meeste ja naiste keskmiste pensionide erinevus on järjest väiksem, annab allesjäänud sooline ebavõrdsus seoses eakate vaesuse, pensioni suuruse ja pensionkindlustusega hõlmatusega tunnistust tööelu jooksul kuhjunud püsivast ebavõrdsusest. Lisaks muudele teguritele võib väiksem finantskirjaoskus takistada naistel pensionide planeerimist. Samuti elavad naised haigena kauem kui mehed ja vajavad sagedamini hooldust, kuid neil on väiksem sissetulek.
- c. Kuigi COVID-19 pandeemia ja Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingitud elukalliduse suurenemine tekitasid suure väljakutse elatustaseme osas, on Euroopa pensionisüsteemid ja kriisivastased meetmed aidanud leevendada pensionide piisavusele avalduvat mõju. Samal ajal jätkus üldine reformisuundumus piisavuse mehhanismide püsiva tõhustamise suunas. Pensionide indekseerimine on äärmiselt oluline poliitiline vahend pensionäride kaitsmiseks sissetuleku vähenemise eest.
- d. Prognooside kohaselt järgmise neljakümne aasta jooksul enamikes liikmesriikides pensionide asendusmäärad langevad. Kui pensionisüsteemid ja maksustamine mõjutavad pensionitulude taset ja (ümber)jaotamist ning pensionide piisavuse edasist arengut, on pensioniiga endiselt peamine tegur, millega selgitada praegusi ja tulevasi pensionihüvitisi. Karjäärikatkestusi käsitletakse pensionisüsteemides erinevalt, alates suhteliselt heast kaitsest lapsehoolduspuhkuse puhul kuni töötuse ja pikaajalise hoolduse vähem järjepideva arvessevõtmiseni.

- e. Pensionipoliitikas on väljakutseks sotsiaal-majanduslik ebavõrdsus oodatava eluea osas, mille puhul võib ebavõrdsuse tekkimise vältimiseks osutada vajalikuks pensionile jäämise võimaluste kohandamine vastavalt erinevatele karjääriprofiilidele. See, mil määral tööst saadava tuluga seotud ebavõrdsus väljendub pensionide ebavõrdsuses, sõltub suurel määral pensionisüsteemi progressiivsusest. Pensionisüsteemid kaitsevad abivajajaid, kuid endiselt esineb puudujääke. Muu hulgas õigusnormide ja keskmiste sissetulekute erinevuste tõttu on iseenda tööandjaks olevate isikute pensionid prognooside kohaselt keskmiselt kolmandiku võrra väiksemad kui sarnase karjääriga täistööajaga töötajate pensionid,
7. RÕHUTAB piisava vanas eas saadava sissetuleku rolli sotsiaalse lähenemise tagamisel, kaasava ja kestliku majanduskasvu edendamisel ning majandusliku ja sotsiaalse vastupanuvõime tugevdamisel;
8. Tervitab meetmeid, mida on võetud pensionäride, eelkõige madala sissetulekuga pensionäride kaitsmiseks elukalliduse tõusu eest, ning paljudes liikmesriikides pensionide piisavuse suurendamiseks algatatud reforme, Märkides samas, et nii praeguse kui ka tulevase pensionide piisavuse tagamisel esineb endiselt probleeme;
9. Kinnitab taas vajadust jätkata täiendavaid reforme, et toetada pensionide piisavust pikaajalise ühiskonnas, parandades muu hulgas tööturul osalemist, kõikide juurdepääsu sotsiaalkaitsekavadele ja neist tehtavatele maksetele ning parandades juurdepääsu kvaliteetsele ja taskukohasele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele; Rõhutab selliste reformide tähtsust, sealhulgas Euroopa poolaasta ning taaste- ja vastupidavusrahastu raames;
10. Rõhutab, et pensionide piisavus ja pensionisüsteemide eelarveline jätkusuutlikkus on lahutamatult seotud poliitikaeesmärgid, mis nõuavad integreeritud reageerimist elanikkonna vananemise probleemile; Rõhutab sellega seoses pensionide piisavust käsitlevas aruandes ja vananemist käsitlevas aruandes esitatud analüüsi vastastikust täiendavust; Rõhutab, et pikem tööelu, mida toetavad aktiivsena ja tervena vananemist edendavad poliitikameetmed ning positiivsed stiimulid ja suurem paindlikkus pensionile jäämise võimalustes, mis kajastavad karjääride mitmekesisust ning naiste ja meeste kõrget tööturul osalemise määra, on olulised piisava ja jätkusuutliku pensioni säilitamiseks pikaajalise ühiskonnas;

11. TERVITAB pensionide piisavust käsitlevas aruandes keskendumist eakate soolisele ebavõrdsusele; KUTSUB sotsiaalkaitsekomiteed ja komisjoni ÜLES seda analüüsi tulevastes aruannetes jätkama ja edasi arendama; RÕHUTAB, kui olulised on usaldusväärsed ja ajakohased näitajad soolise ebavõrdsuse jälgimiseks seoses pensionihüvitiste ja pensionikindlustusega hõlmatusena, nagu rõhutati Brüsselis toimunud soolise pensionilõhe ja pensionide piisavuse teemalisel kõrgetasemelisel konverentsil¹;
12. MÄRGIB pensionide piisavuse ja vanas eas saadava sissetuleku, sealhulgas jaotuslike aspektide tulevikku suunatud analüüsi tähtsust; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES töötama välja ja rakendama modelleerimisvahendeid, et hõlbustada tulevase pensionide piisavuse prognoosimist ja hinnata reformide mõju;
13. RÕHUTAB, et pensione tuleks kaaluda koos teiste selliste poliitikavaldkondadega, mille eesmärk on toetada eakate elatustaset, eelkõige pikaajalist hooldust; TERVITAB pensionide piisavust käsitlevas aruandes pensionide ja pikaajalise hoolduse teenuste vastastikuse mõju kajastamist;
14. KUTSUB sotsiaalkaitsekomiteed ja komisjoni ÜLES jätkama tööd pensionide piisavuse ja pikaajalise hoolduse valdkonnas ning esitama 2027. aastal aruande.

¹ [Soolise pensionilõhe ja pensionide piisavuse teemalise kõrgetasemelise konverentsi aruanne](#), 8. veebruar 2024, Brüssel